

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 645976/4

בבית הדין הרבני ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב מרדכי רלב"ג, הרב יקותיאל כהן, הרב עמרם אלחודד

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד תומר אברהמי)

נגד

הנתבע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד תאנה אקרמן)

הנדון: תביעת כתובה

פסק דין

לפנינו תביעת כתובה ותוספת כתובה של האישה.

הצדדים נשואים משנת תשנ"א, ויש להם שלושה ילדים שכולם בגירים כיום. האישה פתחה תיק גירושין בסיוון תשע"ו (יולי 2016), אך בדיון האחרון הצהיר הבעל שאף הוא רוצה בגירושין, אלא שהאישה אמרה שאינה רוצה להתגרש בטרם תקבל את כתובתה. ביה"ד הביא את הצדדים להסכמה להתגרש והבהיר שמיד לאחר הגירושין יכריע בעניין הכתובה, ואכן הצדדים התגרשו ביום ח' באייר (4/5/2017).

1. ב"כ האישה טען כי הבעל אינו זן ומפרנס. על אף שהבעל מודה שבשנים האחרונות לא פרנס, אולם מאחר שהם נשואים זה לזה כ-25 שנים, ובמשך רוב רובן המכריע פרנס את משפחתו בכבוד, הרי זה מצביע על הצדקת עמדתו שהוא חיפש עבודה ולא מצא מלבד עבודות זמניות שהארוכה שבהן בת שנה, ולכן אין לזרוק אבן אחר הנופל ולחייבו בגירושין מחמת כן. אמנם השולחן ערוך אה"ע ע ג פוסק שכופין להוציא בעל שאינו מפרנס, אך הרמ"א שם חולק ופוסק שאין לכפות להוציא מחמת כן. למרות שהרמ"א סותר את עצמו בסימן קנד ג ולא השיג על דברי השו"ע שם שכתב שכופין להוציא כשאינו רוצה לזון, כבר תירץ הבית מאיר, הו"ד בפתחי תשובה שם בסק"ו, שיש לחלק בין היכא שהוא אנוס ובין היכא שיכול להשתכר ואינו רוצה להשתכר. לפיכך בנדון דידן שככל הנראה הבעל לשעבר נחשב כ"אנוס", אין לחייבו לגרש מחמת חוסר יכולתו להשתכר.

מלבד הנ"ל, האישה משתכרת יפה כאחות בכירה בבית החולים שערי צדק, ולפיכך יכול הבעל לומר לה "צאי מעשה ידיך במזונותיך" ואינו חייב במזונותיה. יש להוסיף שעלייתה בסולם הדרגות בתפקידה הייתה בשנים שבהן הבעל פרנס ותמך בה, ואין זה מן הראוי לנהוג בו כסמרטוט שיש לזרקו לאחר ששימש כבגד טוב רבות בשנים.

לפיכך אין בטענה הנ"ל עילה לגירושין.

2. האישה טענה כי הבעל נהג לחרף ולגדף אותה, השפיל אותה פעמים רבות, ואף נהג כלפיה באלימות פיזית. הבעל לשעבר הכחיש את כל ההאשמות, וטען שאדרכה, לאישה היו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

התפרצויות זעם. לו הייתה האישה מוכיחה את טענותיה בעניין זה היה הדין שיוציא וייתן כתובה ואפשר שאף תוספת, כמבואר בפרק המדיר שבמקרים שהבעל אינו נוהג עם אשתו כראוי ומצערה יוציא וייתן כתובה.

3. כל צד סירב להמשיך את חיי הנישואין עם משנהו, וראה את הגירושין כעובדה מוגמרת ללא דרך חזרה. בנוסף, הצדדים חיים בחדרי שינה נפרדים מזה כשלוש שנים ואין ביניהם יחסי אישות כלל. במצב זה הם נחשבים כמורדים זע"ז. ידועים דברי רבנו ירוחם במישורים נתיב כג חלק ח דף ס טור ד שבמצב כזה עליהם להתגרש, וזו לשונו:

"וכתב מורי ה"ר אברהם בן אשמעאל כי נראה לו שאשה שאמרה לא בעינא ליה יתן לי גט וכתובה והוא אומר אנא נמי לא בעינא לך אבל איני רוצה ליתן גט מסתברא דאין דנין אותה במורדת להפסידה כלום מעיקר כתובה ונדוניא אלא מיהו משהינן לה תריסר ירחי אגיטא דילמא הדרי בהו לאחר שנה כופין אותו לגרש והפסידה תוספ' וכל מאי דיהיב לה מדיליה דאדעתא למשקל ולמיפק לא יהיב לה."

דברי רבנו ירוחם התקבלו הלכה למעשה בבתי הדין הרבניים. לפי זה בנדון דידן ששניהם אינם רוצים זה בזה והם פרודים למעשה כבר שלוש שנים היה על הצדדים להתגרש.

4. הבית יוסף באה"ע קיט והרמ"א שם בסעיף ו פוסקים שאין האישה יכולה לעכב את הבעל מלגרשה עד שיייתן לה את כתובתה, אלא יגרשנה ותישאר הכתובה חוב עליו, והוא הדין וכל שכן אם אין חיוב הכתובה ברור שיוכל לגרשה ולדון אח"כ בעניין הכתובה. אמנם החלקת מחוקק שם סק"ה והבית שמואל שם סק"ו חלקו על הבית יוסף והרמ"א ופסקו כדעת הרשב"א בשו"ת ח"א סימן אלף ורנד, מכל מקום גם הם כתבו שבמקום שיש חיוב על האישה להתגרש אינה יכולה לעכב את הגט בגין הכתובה.

5. דא עקא שהצדדים מאשימים כל צד את משנהו בגירושין, ואם הבעל אשם בגירושין לכאורה תוכל האישה לעכב את הגט בגין הכתובה, שיש מקום לומר שאם הוא אשם במצב של המרידה לא יוכל עתה לדרוש מביה"ד שיחייב את האישה להתגרש בגין עיגונו, שהרי זה בבחינת "הרצחת וגם ירשת". אולם כל צד הודיע כי אין לו ראיות לביסוס האשמותיו, מלבד צד הבעל שהמציא תמליל שיחות המצביע לדבריו על כך שאשתו סירבה לחזור לחיי נישואין. אולם האישה טוענת מנגד כי אחרי שבעלה זלזל בה קשות ואף לדבריה קילל אותה, הרי כל אישה הייתה נוהגת כמותה ומסרבת לחזור לשלום"ב לאחר פגיעה כזו, ולפיכך אין בתמליל ראייה יותר ממה שטענה בפנינו שאינה מוכנה לשלום בית ורצונה להתגרש, ויחד עם זאת שוברת בצידה, שטוענת שהבעל אשם במצב. לפיכך אין הוכחה שהבעל לשעבר אשם במצב של המרידה ההדדית.

6. לאור האמור הורה בית הדין לצדדים להתגרש מיד, ואילו הכרעת נדון הכתובה תהיה לאחר הגט.

7. על פי האמור לעיל ששני הצדדים גמרו אומר להתגרש ללא כל פתח לחזרה לשלום"ב, ולפיכך הרי הם מורדים זע"ז, וכבר פסק רבנו ירוחם, שהובאו דבריו לעיל, שבכגון זה מפסדת האישה את תוספת כתובתה, מפני שמתחילה לא ניתנה ההתחייבות על התוספת במקרה שתתבע להתגרש, ואינה זכאית אלא לעיקר כתובתה.

8. לו יצויר שהאישה הייתה מוכיחה את טענותיה בדבר ההשפלות והאלימות שנהג הבעל לשעבר כלפיה היה מקום לומר שזכאית לתוספת, אך היא לא הוכיחה את טענותיה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאור האמור מחליט ביה"ד בעניין כתובת האישה כדלהלן:

א. בעניין עיקר הכתובה מתקבלת תביעת האישה, ולפיכך על האיש לשלם לאשה סך של מאתיים זוז מדינה, כמנהג בני ספרד, שהוא שווי של 120 גרם כסף שערכו הוא סך של 233.88 ₪ (מאתיים שלשים ושלוש ₪ ושמונים ושמונה אגורות).

ב. בעניין תוספת הכתובה, שהוא בסך 55,000 דולר אמריקאי, מחליט ביה"ד לדחות את תביעתה.

ג. ניתן לפרסם את פסק הדין לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ו באייר התשע"ז (22/05/2017).

הרב עמרם אלחודד

הרב יקותיאל כהן

הרב מרדכי רלב"ג